

[Ivar Nøgaard]

Danmark stadig på over 8 pct. Den samfundsøkonomiske vækst målt som stigningen i bruttonationalproduktet er i disse år mellem 1 og 3 pct. Der er altså på ingen måde samfundsøkonomisk baggrund for, at kapitalen skal have så stort et realafkast, altså mellem to og tre gange så meget som den økonomiske vækst.

Uanset hvad økonomiministeren her just har hævdet, kan det ikke undgås, at den høje realrente er hæmmende for de så stærkt påkrævede investeringer i erhvervslivet og måske navnlig i byggeriet, og den er stærkt belastende for statsbudgettet. Det er derfor vigtigt at få analyseret, om der er specielle institutionelle eller politisk-økonomiske forhold, som er særlige for Danmark. Der er vel efterhånden næppe tvivl om, at skattelovgivningen med dens fradragsregler er en del af forklaringen på de specielle danske realrente-problemer.

Et andet eksempel er den særlige måde, vi finansierer underskuddet på statsbudgettet på ved salg af statsobligationer til markedspris.

Økonomiministeren sagde, at liberaliseringen af kapitalmarkedet førte til, at det nu fungerede mere frit og uhæmmet, men det er jo et nyt og uudforsket område, at man har fået liberaliseret kapitalmarkedet så stærkt, at udlændinge frit kan købe både aktier og obligationer, og til trods for denne liberalisering er der jo himmelvid forskel på realrenten i Vesttyskland, som har fri adgang til det danske marked, og den danske realrente.

Derfor mener jeg, det kunne være af stor interesse at få belyst, hvilken betydning denne liberalisering rent faktisk har haft og har for vore muligheder for at føre en politik, der effektivt sænker den danske realrente. Så længe man kunne tro på, at et fald i den internationale rente automatisk ville føre til et fald i den danske realrente, kunne man måske forsvare at lade markedskræfterne klare sagen og så håbe på, at vi både fik foretaget investeringer og fik lettet statsbudgettet.

Men nu, da denne forudsætning er opfyldt, uden at realrenten har rokket sig, finder vi det ikke rimeligt at lægge hænderne i skødet, og hvilken anden måde er der at få belyst tingene på end at få det analyseret i et udvalg? Ja, man kunne måske i stedet for et udvalg, som ikke skal være så tidkrævende, som økonomiministeren forudser – man kunne jo bede et hurtigt arbejdende udvalg om

at analysere sagen – eventuelt bede nogle af de nu eksisterende uafhængige organer, f.eks. det økonomiske råd, om at give os en analyse. Men at lade fem være lige finder vi ikke forsvarligt, og bare at gentage, hvad budgetdepartementet meddelte som svar på det spørgsmål, der blev stillet her i salen for nogen tid siden skriftligt, mener jeg ikke er tilstrækkeligt for folkettinget.

Gammelgaard (KF):

Socialistisk folkeparti og socialdemokratiet ønsker, at der skal nedsættes en pengepolitisk kommission. Baggrunden er, at de to partier går ind for en statslig styring af store dele af kapitalmarkedet, så realrenten kan tvinges nedad. Oppositionspartierne har henvendt deres inspiration bl.a. i Norge og Sverige, hvor man i en årrække i realiteten har haft en politisk fastsat rente.

Fra det konservative folkepartis side afviser vi ideerne om en ændret pengepolitik, der bygger på offentlige styrings- og tvangsprincipper. En virkeliggørelse af socialistisk folkepartis og socialdemokratiets tanker herom vil føre til en forvriddning af hele vort kapitalmarked. Den bedste illustration heraf får man i de andre skandinaviske lande, hvor man nu forlader de planøkonomiske renteprincipper til fordel for en markedsbestemt pengeprisdannelse.

I Norge og Sverige har den kunstigt lave rente ført til et ineffektivt kredit- og kapitalmarked. I Sverige har man ligefrem tvunget banker, sparekasser, forsikringsselskaber og pensionskasser til at placere deres midler i lavtforrentede statsobligationer. Det har medført en overefterspørgsel efter rentebillige lån, så man har måttet indføre kreditrationering, og de forskellige restriktioner har skabt et stort antal uorganiserede finansielle institutioner, hvor erhvervslivet i stadig højere grad har lånt penge. Hermed er den organiserede del af kapitalmarkedet sakket agterud. Man har indset, at staten efterhånden ville få svært ved at komme af med sine lavtforrentede obligationer. Det, der altså er sket i de lande, hvor man har prøvet dette med offentlig styring, er, at der er opstået et egentligt gråt pengemarked.

Herhjemme bør vi ikke begive os ud i sådanne eksperimenter; det danske kapitalmarked skal fungere på frie markedsvilkår. En